

PARAR

algun aspi vell / la corona de *oripell* / que fou del rey de Nadal; / per supremo tribunal / un banc ab un *para-sol*; / y als peus, ma grandesa vol / un món de paper d'estrassa», Rector de Vallfogona. *Paratiilla* [Llambèrnia]. *Paravent* [princ. S. XIX, FebrCard. «p.: mam- 5

¹ No deixa de semblar connex amb aquests usos el de *reparare* en italià arcaic: «Al cor gentil *repara* sempre amore» en el vers inicial de la cançó més famosa de Guido Guinizelli, que tant influí sobre ¹⁰ *Inferno*, Paolo e Francesca, encara més clarament en la *Vita Nuova* XX, 3, i citada sovint en *De Vulgari Eloq.* I, ix, 20; II, v. 4, *Purg.* XXVI, 97ss. Però hi ha suma i encontra amb l'oc. ant. *repairar*, *re- 15* *paire*, també fr. ant. («ire d'amor qui en mon cor *repaire*», cançó citada per Dante, *Inf.* II, vi, 6, sigui de Thib. de Champagne o de Gace Brulé. Cal, doncs, desconfiar que hi hagi gaire relació (i menys genètica), més que més havent-hi variant *repàdria* en Guinizelli (Crest. de Monaci), que mostra confluència amb *REPATRIARE*. — ² Una de les grans, si no la més gran, la *Parada de la Cubella*, per a uns no és gaire més que una «parada», per a d'altres és ja el nom de tot un gran braçal o sèquia secundària, travessada pel *Pont de la Cubella*. Aquí tenim el mossarabisme germà del cast. *alcubilla*: pot haver tingut també el valor específic del dispositiu de regatge que porta aquest nom. — ³ Confluència amb *PRATA*, més esporàdicament també n'hi deu haver hagut més al Nord: *parada* en el delta del Llobregat és una herba petita, com gleva o herbei, que neix arrapada a terra per les voreres dels camins, i que hom aprofita per als conills (Prat de Ll. 1932).

⁴ Sobretot a l'extrem Sud val.: *Sèquia de la Parà de Mena*, Finestrat; moltes *Parada del Tio Tal o Tal* al Pinós de Monòver. — ⁵ En particular en el de Bèlgica, cf. A. Jacquemin, *Vocab. Wallon-français* du tendeur aux petits oiseaux — *Bull. d. l. Soc. Liégeoise d. Litt. Wallonne* II, ix, 17 — útil per a nosaltres com a model i per a finalitats comparatives. — ⁶ En el teatre clàssic castellà figura com a nom de l'aparador del joier: «Las joyas que gusto os dan, / tomad deste *aparador*», Rz. de Alarcón (*La Verdad sospechosa*, ed. Reyes, p. 23); «*aparador* de prate-ro», Vélez de Guevara (*Serrana de la Vera*, v. 1246); o bé un moble de cort per a vaixel·la de gran luxe, Lope de Vega (*Corona merecida*, v. 1299) i «abacus por el *aparador* de los vasos» en el *Lex. Lat.-Hisp.* de Nebrija. D'altra banda sembla que des del cast. (o cat.?) va passar manllevat al dialecte lombard, amb dissimilació *panadora*, Salvioni, *KJRPb.* IV, 182. — ⁷ Potser un poc més, o hi té més antigor, car almenys cap a la PnaCast. l'usen de més a més en loc. prepositiva a l'empàr de, en l'acc. figurada 'al 55 costat de, vora de, al peu de' («La Ferreria és a l'empàr dels Collaos», Artana, 1961).

LLISTA CORRELATIVA DE DERIVATS I COMPOSTOS: *parada, parat, paradera, parador, parany, paranyer, em- 60*

paranyar, parança, parancer, +parançat, paraó, paró, parador 'assaonador', *paraire, peraire*, Coll de Parpers, *parairia, paradures, paraments, emparamentar, paramentar, antipares, antiparres, antiparó, antiparonar, antiparonament, aparar, aparador, aparament, aparat, aparatós, comparar, acompanyar, comparable, comparació, comparança, comparat, comparatiu, comparativisme, comparativista, comparatista, comparatisme, incomparable, deparar, desparar, disparar, disparada, desparada, disparable, disparador, disparadora, disparament, disparat, dispar, emparar, emparar-se, emparador, emparament, emparança, empara, empar, desemparar, desempar, desemparació, desemparament, desemparança, mamparar, mampara, desmamparat, mamparo, mamparra, preparar, preparació, preparament, preparança, preparador, preparatiu, preparatori, els preparatius, els preparatoris, impreparat, impreparació, reparar, reparació, arrearpar, reparo o repar, reparable, reparada, reparador, reparadura, reparament, reparana, reparatiu, reparatori, reparós, reparat, separar, dessiparar, separació, separable, separabilitat, separament, separatiu, separatori, separatista, separatisme, separata, inseparable, inseparablement, inseparabilitat, inseparació, parabanda, parambana, paraban, parabrisa, parabrises, paracaigudes, paracaigudista, para-crossa, parascut, para-esqueneta, parafang, parafangs, parafarinal, parafils, parafulla, parafullat, parafum, paraigua, parapluges, paraiguada, paraigüer, paraigüera, paraigüeria, paraiguina, emparaiguat, parallamps, parapapers, parapet, parapits, parapetar, parapixats, para-sol, paratiilla, paravent, para-xerxes.*

PARASCEVE, pres del ll. *parascève* 'vigília del sàbat', i aquest, del gr. *παρασκευή* 'preparatiu'. □ 1.ª doc.: en algun text bíblic o judaïcant del S. xv.

Paraselene, V. *para-Parasintesi, parasintètic*, V. *tesi*

PARASIT, pres del ll. *parasītus*, i aquest, del grec *παρασίτος* 'comensal', 'parasit', que és derivat de *στρέω* 'jo alimento', i aquest, de *σίτος* 'blat', 'aliments'. □ 1.ª doc.: Lab. 1840; «que viu a expenses d'un altre ésser, o arrapat a ell», Fontserè, *CiFiNat.* (gloss.).

DERIV.: *Parasitari* [1886, DAg.]. *Parasitat. Parasitic. Parasitisme.*

CPT.: *Parasiticida. Parasitologia. Endoparàsit.*

Para-sol, V. *parar Paràstade*, V. *estar Paràstic*, V. *para-Parastre*, per *padastre*, V. *pare Parat*, V. *parar Paratella*, Font-: afegir-lo com a variant mossàrab a *paradella* (LLAPASSA) *Paratge, paratgiu, paratgívol*, V. *par Paratjal, paratjar*, V. *par Paratoc*, V. *paltó Paratòmic*, V. *to Paratrama*, V. *parar*

PARAULA, del ll. *PARABŪLA* 'comparació, símil', i aquest, del gr. *παραβολή* 'comparació, allegoria', derivat de *παραβάλλω* 'jo poso al costat, comparo', *βάλλω* 'jo tiro'; en romànic es va passar de 'comparació' a 'frase' i d'aquí a 'paraula', 'mot'. □ 1.ª doc.: